

ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКОЇ) НА МЕХАНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Дарина МУДРИК

асистент викладача

Національного університету водного господарства та природокористування

вул. Соборна, 11, м. Рівне

ORCID: 0000-0002-4962-1620

darynka.tararuk@gmail.com

Стаття є дослідженням проблем та перспектив викладання іноземної мови (англійської) на механічних спеціальностях. Виокремлено проблеми викладання, які постають перед викладачами іноземної мови: мотивація студентів до оволодіння англійською мовою; оволодіння спеціальною лексикою, термінологією; формування комунікативної, міжкультурної та соціолінгвістичної компетентностей. У контексті вивчення іноземної мови у студентів, викладачів виникають складнощі, пов'язані з мотивацією, вивченням спеціалізованої лексики та термінології і формуванням комунікативної, міжкультурної та соціолінгвістичної компетентностей. Вирішення цих проблем вимагає упровадження сучасних педагогічних технологій, орієнтованих на підвищення професійної компетентності студентів. Проведений аналіз показує, що вирішення цих проблем можливе завдяки впровадженню сучасних педагогічних технологій, спрямованих на підвищення мотивації студентів, розвиток професійної термінології та формування комунікативних навичок. Зокрема, використання інтерактивних методик, інноваційних підходів та інших активних навчальних методів може привнести позитивні зміни в процес вивчення іноземної мови на механічних спеціальностях. Дослідження підкреслює важливість інтеграції іноземної мови в освітній процес на технічних спеціальностях, сприяючи підготовці майбутніх фахівців для успішного конкурування на міжнародному ринку праці. Урахування цих аспектів є необхідним у контексті підвищення якості технічної освіти та підготовки спеціалістів, які володіють не лише технічними, а й мовними навичками. Окреслено шляхи вирішення цих проблем та перспективи впровадження сучасних педагогічних технологій, які орієнтовані на професійний розвиток майбутніх спеціалістів. Окрім того, стаття акцентує увагу на перспективах використання інноваційних методик викладання англійської мови на механічних спеціальностях, зокрема застосування інтерактивних технологій та підходів, спрямованих на розвиток мовної та професійної компетенцій.

Ключові слова: *англійська мова, методика викладання, механічні спеціальності, педагогічні технології, мотивація, компетентності.*

TEACHING A FOREIGN LANGUAGE (ENGLISH) IN MECHANICAL SPECIALTIES, PROBLEMS AND PERSPECTIVES

Daryna MUDRYK

assistant lecturer

The National University of Water and Environmental Engineering

11 Soborna str., Rivne

ORCID: 0000-0002-4962-1620

darynka.tararuk@gmail.com

The article is a study of the problems and prospects of teaching a foreign language (English) in mechanical specialties. The following teaching problems have been identified: motivating students to master the English language; mastering specialized vocabulary and terminology; and developing communicative, intercultural, and sociolinguistic competencies among students. In the context of foreign language learning for students, educators face challenges related to motivation, learning specialized vocabulary and terminology, and cultivating communicative, intercultural, and sociolinguistic competencies. Addressing these issues requires the implementation of modern pedagogical technologies aimed at enhancing students' professional competencies. The analysis conducted indicates that addressing these problems is possible through the implementation of modern pedagogical technologies geared towards increasing student motivation, developing professional terminology, and fostering communicative skills. Specifically, the use of interactive methodologies, innovative approaches, and other active teaching methods can bring about positive changes in the process of foreign language learning in mechanical specialties. The research underscores the importance of integrating a foreign language into the educational process in technical specialties, contributing to the preparation of future professionals for successful competition in the international labor market. Considering these aspects is essential in the context of improving the quality of technical education and the preparation of professionals who possess not only technical but also language skills. The article outlines ways to address these issues and the prospects for implementing modern pedagogical technologies aimed at the professional development of future specialists. Additionally, the article emphasizes the prospects of using innovative teaching methodologies for English language instruction in mechanical specialties, particularly the application of interactive technologies and approaches aimed at developing linguistic and professional competencies.

Key words: *english language, teaching methodology, mechanical specialties, pedagogical technologies, motivation, competencies.*

Постановка проблеми. Необхідність знання іноземної мови у сучасному світі не підлягає сумніву. Інтеграція України у світову спільноту та встановлення більш тісних економічних, політичних та культурних зв'язків підносять володіння англійською мовою як засобом спілкування на принципово нову висоту. Вищі навчальні

заклади України активно включилися у процес інтеграції вищої освіти у європейський освітній простір, вибравши одним із пріоритетних напрямів підготовки фахівців вивчення англійської мови. Приєднання української системи вищої освіти до Болонського процесу потребує високого рівня мовної компетенції не лише від студентів гуманітарних спеціальностей, а й від майбутніх інженерів.

Сьогодні у професійній сфері, насамперед, високо оцінюють саме тих спеціалістів, які вміють презентувати інформацію на належному рівні, переконливо пояснювати, спонукати та мотивувати. Володіти англійською мовою на належному рівні стає одним із головних засобів успішності майбутніх інженерів у їхній професійній діяльності. Окрім того, сьогодні в освітніх стандартах передусім підкреслюються комунікативна компетенція та інформаційна грамотність майбутнього спеціаліста та беруться за основу саме ці пріоритети, що дає змогу визнати значимість англійської мови на державному рівні як інструменту міжкультурної комунікації, що дає можливість громадянам України інтегруватися в прогресивну європейську та світову професійну спільноту.

Багато вітчизняних і зарубіжних учених присвятили свої дослідження проблемам викладання іноземної мови студентами немовних спеціальностей. Серед таких учених можна вказати імена Н. Аристової, Г. Барабанової, Й. Бермана, І. Єфімової, І. Зимньої, Г. Китайгородської, О. Комарової, О. Леонтеева, М. Ляховицького, І. Нещадима, Є. Пасова, Ф. Рожкової, Н. Саєнко, Т. Тихонової, І. Удовенка, Є. Шубіна, Н. Яременко та ін. Подальше вивчення цієї проблеми сучасними мовознавцями та методистами пояснюється зростанням значущості іноземної мови в професійній сфері для майбутніх фахівців-інженерів.

Мета статті – проаналізувати проблеми та перспективи викладання іноземної мови (англійської) на механічних спеціальностях.

Виклад основного матеріалу дослідження. Традиційно навчання іноземної мови в немовних вищих навчальних закладах, зокрема на факультетах, які викладають механічні спеціальності, було орієнтоване на читання, розуміння та переклад спеціальних текстів, а також вивчення проблем синтаксису наукового стилю. Сьогодні стоїть питання про переміщення акценту в навчанні на розвиток навичок мовного спілкування на професійні теми, ведення наукових дискусій, ділового листування, переговорів тощо. Необхідно приділяти особливу увагу самостійній роботі студентів, розвивати творчий підхід до вивчення матеріалу, мотивувати до використання існуючих інформаційних технологій.

Необхідно наголосити і на тому, що в процесі навчання механічних спеціальностей ставиться завдання не лише оволодіння навичками спілкування іноземною мовою, а й набуття спеціальних знань із вибраної спеціальності. Таким чином, до фахівців висуваються суттєві вимоги: здатність до самоосвіти; здатність займатися дослідженням; уміння представляти себе та свою культуру в умовах іншомовного спілкування [5, с. 271].

Отже, перед викладачами іноземної мови (англійської) на механічних спеціальностях постає значна кількість проблем викладання, серед яких на основі власного педагогічного досвіду ми виокремлюємо такі: мотивація студентів до оволодіння іноземної (англійською) мовою, оволодіння спеціальною лексикою

(термінологією, яка характерна для механічних спеціальностей), формування міжкультурної та соціолінгвістичної компетентностей.

Вирішення цих проблем дасть змогу сформувати у студентів механічних спеціальностей комунікативну компетенцію, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу. Це передбачає досягнення такого рівня комунікативної компетенції, який був би достатнім для здійснення спілкування усною (говоріння, аудіювання) та письмовою (читання, письмо) формами не лише у межах визначених комунікативних сфер, а й у вільному спілкуванні як на загальнопобутові, так і наукові (у межах спеціальності) теми. Розглянемо більш детально окреслені проблеми і шляхи їх вирішення.

Мотивація є незаперечним чинником успішного вивчення іноземних мов. Мотивацією для студента є, насамперед, професійна потреба стати висококваліфікованим фахівцем зі знанням іноземної (англійської) мови. Тому однією з головних особливостей викладання мов на механічних спеціальностях є професійно орієнтований характер. Ціль професійно орієнтованого рівня навчання іноземної мови у вищому навчальному закладі полягає, насамперед, у тому, щоб навчити користуватися мовою як засобом спілкування.

У рамках цього рівня викладання іноземної мови здійснюється у кількох напрямках: по-перше, накопичення та оволодіння загальномовними лексико-граматичними конструкціями та професійною термінологією; по-друге, активне освоєння граматичних (синтаксичних) норм, які відіграватимуть ключову роль у ситуаціях іншомовного спілкування (в обох випадках особливої важливості набуває привернення уваги студентів до специфіки мови саме тієї спеціальності, на якій вони навчаються); по-третє, навчання студентів грамотно структурувати усні та письмові монологічні висловлювання, які включають прийоми коментування, аналізу, синтезу, аргументування та дискусії. Саме тут особливе значення мають тренувальні вправи для розуміння заголовків (усіх видів), виокремлення ключових слів, розпізнавання певних дефініцій. Студент повинен набути навичок роботи з джерелами інформації: навчитися визначати основну думку тексту, логічні основи висловлювання, отримувати різні види інформації (працювати зі схемами), знати прийоми компресії тексту і, звичайно, уміти активізувати ці навички в усному висловлюванні. При цьому питання про те, які види роботи – з усною мовою чи письмовою – мають превалювати, вирішується диференційовано, залежно від кожної окремої спеціальності.

Вивчення іноземної мови має бути не самоціллю, а засобом досягнення мети підвищення рівня своєї кваліфікації, ерудиції у межах спеціальності (майбутньої професійної діяльності). Ураховуючи специфіку профільюючих спеціальностей, викладачу необхідно проводити роботу зі студентами за такими напрямками: робота над спеціальними текстами, вивчення спеціальних тем для розвитку мовлення, вивчення словника-мінімуму за відповідною спеціальністю, створення посібників для активізації граматичного та лексичного матеріалу студентів.

Використання Інтернет- та мультимедійних технологій дає змогу розширити освітній процес і збільшити зацікавленість студентів механічних спеціальностей. Створення умов, у яких студенти самі використовують навчальні ресурси,

знаходять завдання та виконують їх, сприяє покращенню усіх видів навичок (говоріння, аудіювання, читання, письмо). Тому важливо відзначити, що Інтернет-платформи мають безмежний потенціал як у викладанні (під керівництвом викладача), так і в самостійній роботі студентів поза аудиторією. Онлайн- та офлайн-ресурси дають змогу студентам самостійно перевіряти правильність виконаних вправ, удосконалювати граматичні навички, активізувати необхідний лексичний матеріал та використовувати довідкові ресурси для знаходження інформації та індивідуалізації навчання [1, с. 35].

Ефективний зворотний зв'язок, який забезпечується інтерактивними платформами, стимулює навчальну діяльність, що є кінцевою метою використання будь-яких сучасних освітніх технологій. Висока дидактична цінність зворотного зв'язку між студентами та викладачем проявляється під час розгляду інформаційних аспектів навчання. За допомогою інформації, яка надходить через зворотний зв'язок, викладач може керувати процесом отримання та засвоєння нових знань.

Аналізуючи досвід вітчизняних дослідників і педагогів, можна виділити такі онлайн-ресурси, як Quizlet і Kahoot, які часто згадуються у наукових публікаціях і методичних матеріалах. Слід відзначити, що сервіси Quizlet і Kahoot використовують елементи гри в межах навчальної системи, не перетворюючи саму систему на гру, і не змінюють навчальний зміст. Раціональне та комплексне використання елементів змагань, визначення переможців, ускладнення завдань за рівнями, нарахування балів та бонусів та інших ігрових елементів допомагають зосередити увагу студентів на розв'язанні проблем для досягнення освітніх цілей. Загалом використання інтерактивних платформ Quizlet і Kahoot має такі переваги: можливість самостійного створення навчальних модулів, підвищення мотивації студентів через новизну та змагальний елемент, розширення форм роботи на заняттях, об'єктивна перевірка вправ і миттєві результати, залучення пасивних студентів та інтровертів, а також легкість використання як для викладачів, так і для студентів [2, с. 85].

Наголосимо, що акцент у викладанні іноземної (англійської) мови студентам механічних спеціальностей поступово видозмінюється, і викладачу доводиться постійно працювати у режимі змін для того, щоб у студентів сформувалися бажання та вміння до результативного, повного і плідного міжкультурного спілкування.

Компетентнісні, міжкультурні, діяльнісні та комунікативно-креативний підходи зараз визнаються найпрогресивнішими у процесі навчання іноземної мови. Інновації у викладанні англійської мови – це повне переосмислення організації навчання, глобальні зміни у технологіях викладання англійської мови, формування нової концепції освіти, а саме використання компетентнісного підходу та формування у студентів механічних спеціальностей самоосвітнього потенціалу.

Педагогічні інноваційні технології є цілеспрямованими сучасними модифікаціями, які вносять стабільні складники в освітнє середовище, що вдосконалює характеристики окремих компонентів освітньої системи та її саму загалом. Інновації незмінно тісно пов'язані з концепцією «розвиток».

Найпопулярніші та широко застосовувані лінгвоосвітні інновації сьогодні – це сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), мобільне

навчання, диференційоване, проєктне, модульне, дистанційне навчання з англійської мови.

У процесі навчання англійської мови студенти механічних спеціальностей безперервно вчаться інформаційної діяльності, а саме: шукати необхідну інформацію на задану тему в різних джерелах іноземною мовою, включаючи Інтернет; аргументувати власні думки, спираючись на власні докази; застосовуючи сучасні ІКТ, швидко орієнтуватися в іншомовній інформаційній сфері. Нині у процесі викладання англійської мови студентам механічних спеціальностей викладачі активно та успішно застосовують мобільну систему тестування, мобільні завдання, пошукові вправи, мобільну систему оцінювання, опитування, що значною мірою підвищує мотивацію студентів як до вивчення англійської мови, так і до процесу навчання загалом [9, с. 228].

Також цей підхід дає можливість формувати навички усного іншомовного мовлення у процесі проведення мультимедійних презентацій, комунікації за допомогою мовних комп'ютерних програм, навички аудіювання, використовуючи на заняттях відео- та аудіопідкасти.

Що стосується застосування відеокастів як інструмента аудіювання, то передбачається, що вони суттєво покращують навички розуміння англійської мови на слух. Місце, дії, емоції та жести героїв – усе те, що студенти можуть побачити у ролику, формують істотні візуальні стимули для говоріння.

Застосування відеокастів у процесі навчання також дає можливість студентам механічних спеціальностей показати навички критичного мислення, що є найважливішим моментом навчання. Критичне мислення є одним із видів розумової діяльності. Воно характеризується значним ступенем сприйняття, осмислення, об'єктивним підходом до інформативного поля навколо нього. Із методичного погляду подкасти допомагають розвивати навички усного іншомовного мовлення. Вони дають можливість цікаво представляти нову лексику та навчальний матеріал, збагачувати семантичне поле та вправлятися у мовному матеріалі, формувати соціокультурну компетенцію студентів.

Подкасти використовуються не тільки як матеріал для рецептивних вправ, а також із метою формування навичок говоріння, контролю і тренування підготовленої та спонтанної усної мови і в аудиторії та в процесі самостійної роботи. Однією з головних переваг застосування подкастів у ході навчання іноземної мови є автентичність навчального матеріалу. Студенти використовують звичайні та широковідомі матеріали, і водночас вони набувають необхідних міждисциплінарних навичок використання іноземної мови на практиці в повсякденному житті. Із погляду дидактики подкасти мають такі властивості: інтерактивність, загальнодоступність, простота застосування, мультимедійність, організація навчального часу та простору, звукові характеристики [6, с. 16].

Cooperative learning (навчання у співпраці) також є важливою педагогічною технологією викладання англійської мови для студентів механічних спеціальностей. Мета позиційного навчання – продумати, підготувати та аргументувати конкретну позицію на основі тексту іноземною мовою (формування у групі креативної інтерпретації даного навчального тексту, обговорення та контролю ходу дискусії) [8, с. 37]. Наприклад, група студентів ділиться на кілька підгруп по п'ять осіб, яким

пропонується розглянути та обговорити конкретні практичні ситуації (history of aeronautics, development of rocket engineering, ferrous and non-ferrous metallurgy і т. д.). Студенти повинні не лише розглянути та зрозуміти проблематику даного завдання, а й зробити об'єктивні висновки. Переваги даного методу – це не тільки закріплення лексичного та граматичного матеріалу за темами, а й застосування особистого досвіду студентів, уміння трансформувати знання з однієї сфери до іншої, а також формування комунікативних іншомовних здібностей, командної роботи, самостійного мислення. Такий метод також дає можливість студентам продемонструвати ініціативність, висунути величезну кількість власних ідей та висловити їх іноземною мовою. Відбувається посилення проблемності та змістовності навчання студентів механічних спеціальностей англійською мовою, зміст навчання стає складнішим; відбувається зміна текстової освітньої парадигми на дискурсивну, моделюються мовні ситуації реального міжкультурного спілкування.

1. Кейс-метод (метод аналізу ситуацій) є одним із найрезультативніших методів активізації викладання. Він орієнтований на розвиток зацікавленості студентів у самому процесі отримання знань у проблемних ситуаціях, а крім того, у комунікаційних ситуаціях, що особливо важливо під час вивчення англійської мови. Значимість цього методу в рамках викладання англійської мови майбутнім інженерам зумовлюється його багатофункціональністю, можливістю вирішувати запропоновані завдання комплексно, а крім того, ймовірністю актуалізації, використання набутих раніше вмій і навичок практично, що особливо важливо під час упровадження компетентнісного підходу до навчання. На заняттях з англійської мови, де застосовується кейс-метод, використовуються різні ситуаційні завдання, виробничі ситуації, з якими студенти безпосередньо можуть зіткнутися на підприємстві. Наприклад, пропонуються виробничі ситуації за темами: «Construction of a modern aircraft with improved aerodynamic performance», «Improvement of the night vision device for the armed forces», «Introduction of a new assembly unit that will increase labor productivity» та ін. У цьому разі відбувається узагальнення та актуалізація знань, необхідних для вирішення проблем, і студенти перетворюються на активних учасників навчального процесу. Використання методу аналізу ситуацій допомагає покращити аналітичне мислення студентів, відповідно, в результаті ми маємо не лише знання з англійської мови, а й навички майбутньої професійної діяльності. Працюючи з навчальними ситуаціями, студент має навчитися аналізувати певну інформацію, простежити причинно-наслідкові зв'язки, визначити головні завдання або проблеми та спробувати знайти своє власне рішення [7, с. 235].

Для більш ефективного використання кейс-методу викладач повинен заздалегідь подбати про те, щоб студентам вистачило наявного мовного матеріалу для реалізації поставлених завдань. Доцільні попередні повторення необхідного матеріалу або закріплення необхідних навичок під час виконання заздалегідь спланованих вправ. Під час використання кейс-методу у практичній діяльності з навчання англійської мови слід пам'ятати про основні положення цього методу: кейс-метод призначений для отримання знань із тем, істина в яких неоднозначна; у процесі співпраці викладача та студентів зусилля студентів спрямовані не на оволодіння готовими знаннями, а на їх формування; результатом такої діяльності є не тільки отримання знань, а й формування навичок та вмій навчальної

роботи. Безумовно, такі навички та вміння стануть у нагоді в майбутній професійній діяльності інженерів; важливою перевагою кейс-методу є формування цінностей, життєвих установок студентів.

Щоб сформувати соціолінгвістичну компетенцію у студентів механічних спеціальностей в умовах інформатизації лінгвістичної освіти, успішно застосовується проєктна методика навчання англійської мови. В основі цього методу лежить діяльнісний підхід, а саме формування комунікативно-пізнавальної діяльності студентів із використанням такої технології, як проєкти [3, с. 227].

Коли студенти беруть участь у проєктній діяльності, їм доводиться проводити величезну попередню аналітичну та практичну роботу. Студентам пропонується підготувати проєкти «The history of flights – from a balloon to a rocket», «The history of motor transport», «The emergence of the computer» з презентаціями. Комп'ютерні презентації значно пришвидшують темп заняття, студенти мають необхідну інформацію завжди під рукою і можуть повернутися до неї, якщо це необхідно, у будь-який час на занятті, що, безперечно, допомагає краще засвоїти новий лексико-граматичний матеріал.

Ділова гра також має велике значення та повністю відповідає всім вимогам контекстного навчання іноземної (англійської) мови у вищих навчальних закладах, що готують майбутніх спеціалістів механічних спеціальностей. Необхідно виділити такі особливості ділової гри:

- можливість відтворення предмета та соціального плану професійної діяльності, що дасть змогу змодельовати можливі стосунки майбутнього професіонала;
- у діловій грі студенти здійснюють квазіпрофесіональну діяльність, що поєднує навчальну та майбутню професійну діяльність;
- студентам надаються засоби та методи вирішення професійних завдань в ігровій формі.

За структурою ділова гра проходить у три етапи: розроблення та підготовка гри, проведення гри та підбиття підсумків. Підготовка студентів до ділової гри дає змогу забезпечити стовідсоткове залучення студентів, підвищує мотивацію і прискорює процес вивчення нового матеріалу. З методологічного погляду цінним є те, що ділова гра завжди закінчується спільним рішенням, яке прийнято в результаті обговорення ситуації.

Ділова гра є формою відтворення предмета та соціального змісту майбутньої професійної діяльності майбутніх фахівців-інженерів, моделювання систем відносин, характерних для цієї діяльності загалом. Основні засади ділової гри: проблематичність, діалогічне спілкування, взаємодія студентів один з одним. Ділова гра вимагає поетапної підготовки, у ході якої робочий процес моделюється у стислому масштабі з чітко визначеними цілями та умовами. Таким чином, основним принципом ділових ігор є імітація об'єкта та структури майбутньої професійної діяльності [4, с. 207].

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Технології навчання нового покоління студентів механічних спеціальностей, орієнтовані на професійний розвиток, спрямовані на якісні зміни в системі освіти. Основна мета використання цих технологій – підвищувати мотивацію до вивчення англійської мови, сприяти оволодінню спеціальною лексикою, розвивати у студентів комунікативну, міжкультурну та соціолінгвістичну компетенції.

Узагальнюючи, можна визначити, що навчання іноземної (англійської) мови дає змогу організовувати активну взаємодію всіх учасників процесу спілкування. Цей процес сприяє взаємному обміну аутентичною та професійно значущою інформацією іноземною мовою, а також розвитку вмінь професійного спілкування. Важливо відзначити, що особливістю профільно-орієнтованого навчання англійської мови студентів механічних спеціальностей у вищих навчальних закладах є максимальне врахування специфіки професійної сфери.

ЛІТЕРАТУРА

1.Гладун М.А., Сабліна М.А. Сучасні онлайн-інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва. *Open Educational E-environment of modern university*. 2018. № 4. С. 33–43.

2.Карпушина М., Шумило І. Використання освітніх Інтернет-платформ у навчанні іноземної мови. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Інформатизація вищого навчального закладу»*. 2018. № 903. С. 81–87.

3.Кудря М.М. Сучасні методики викладання іноземних мов у вищій школі України. *Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору*. 2022. № 2. С. 222–230.

4.Осіпчук Н.В. Проблематика навчання іноземній мові у технічних вищих навчальних закладах. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія «Педагогіка»*. 2011. № 4. С. 204–209.

5.Осіпчук Н. Сучасний стан навчання іноземних мов у вітчизняних та зарубіжних вищих технічних навчальних закладах. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2017. Вип. 16. С. 271–273.

6.Скुरатівська М.О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у вищій школі України. *Науковий огляд*. 2015. № 4. С. 15–17.

7.Чорна О.О. Особливості та практика формування іншомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки*. 2013. Вип. 22. С. 230–237.

8.Яковлева М.Л. Сучасні тенденції у навчанні іноземних мов студентів вищих навчальних закладів. *Закарпатські філологічні студії*. 2018. Вип 4. Т. 2. С. 36–39.

9.Яковлева М.Л. Розвиток англійської мови у вищому технічному навчальному закладі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 70. Т. 4. С. 227–230.

REFERENCES

1. Gladun, M.A., Sablina, M.A. (2018). Suchasni onlajn instrumenty` interakty`vnogo navchannya yak tehnologiya spivrobotny`cztva [Modern online interactive learning tools as cooperation technology]. *Open Educational E-environment of modern university*. 2018. No. 4. P. 33–43 [in Ukrainian].

2. Karpushina, M., Shumylo, I. (2018). Vy`kory`stannya osvithnix internet-platform u navchanni inozemnoyi movy` [Use of educational Internet platforms in teaching foreign

languages]. *Visnyk Nacional'nogo universytetu «Lviv'ska politexnika». Seriya: Informatyzaciya vy'shhogo navchal'nogo zakladu* [Bulletin of Lviv Polytechnic National University Series: Informatization of higher education]. 2018. No. 903. P. 81–87 [in Ukrainian].

3. Kudria, M.M. (2022). Suchasni metody'ky' vy'kladannya inozemny'x mov u vy'shhij shkoli Ukrayiny [Modern methods of teaching foreign languages in higher education institutions in Ukraine]. *Vy'shha osvita u konteksti integraciyi do yevropejs'kogo osvith'nogo prostoru* [Higher education in the context of integration into the European educational space]. 2022. No. 2. P. 222–230 [in Ukrainian].

4. Osipchuk, N.V. (2011). Problematy'ka navchannya inozemnij movi u texnichny'x vy'shhy'x navchal'ny'x zakladax [Problems of teaching foreign languages in technical higher education institutions]. *Naukovi zapy'sky' Ternopil's'kogo nacional'nogo pedagogichnogo universytetu imeni Volody'my'ra Gnatyuka. Seriya Pedagogika. [Scientific notes of Volodymyr Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University. Pedagogy Series]*. 2011. No. 4. P. 204–209 [in Ukrainian].

5. Osipchuk, N. (2017). Suchasny'j stan navchannya inozemny'x mov u vitchy'znyany'x ta zarubizhny'x vy'shhy'x texnichny'x navchal'ny'x zakladax. [Current state of teaching foreign languages in domestic and foreign technical higher education institutions]. *Onovlennya zmistu, form ta metodiv navchannya i vy'xovannya v zakladax osvity* [Updating the content, forms and methods of teaching and education in educational institutions]. 2017. Issue 16. P. 271–273 [in Ukrainian].

6. Skurativska, M.O. (2015). Suchasni metody' ta texnologiyi vy'kladannya inozemny'x mov u vy'shhij shkoli Ukrayiny' [Modern methods and technologies of teaching foreign languages in Ukrainian higher education institutions]. *Naukovy'j oglyad* [Research overview]. 2015. No. 4. P. 15–17 [in Ukrainian].

7. Chorna, O.O. (2013). Osobly'vosti ta prakty'ka formuvannya inshomovnoyi komunikaty'vnoyi kompetentnosti studentiv texnichny'x special'nostej [Features and practice of forming foreign language communicative competence of students in technical specialties]. *Vy'kladannya mov u vy'shhy'x navchal'ny'x zakladax osvity' na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zv'yazky'. Naukovi doslidzhennya. Dosvid. Poshuky* [Teaching languages in higher education institutions at the current stage. Interdisciplinary connections. Scientific research. Experience. Searches]. 2013. Issue 22. P. 230–237 [in Ukrainian].

8. Yakovleva, M.L. (2018). Suchasni tendenciyi v navchanni inozemny'x mov studentiv vy'shhy'x navchal'ny'x zakladiv [Modern trends in teaching foreign languages to students of higher education institutions]. *Zakarpats'ki filologichni studiyi* [Zakarpattia Philological Studies]. 2018. Issue 4. Vol. 2. P. 36–39 [in Ukrainian].

9. Yakovleva, M.L. (2020). Rozvy'tok anglijs'koyi movy' u vy'shhomu texnichnomu navchal'nomu zakladi [Development of the English language in a higher technical educational institution]. *Pedagogika formuvannya tvorchoyi osoby'stosti u vy'shhij i zagal'noosvitnij shkolax*. [Pedagogy of forming a creative personality in higher and secondary schools]. 2020. No. 70. Vol. 4. P. 227–230 [in Ukrainian].